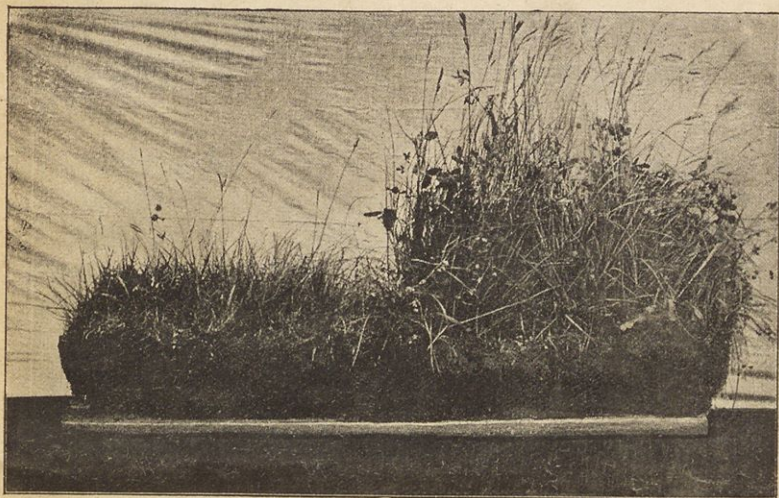

Gnojenje in obdelovanje travnikov in deteljišč.

Učinek umetnih gnojil na travniku.

Negnojeno.

Gnojeno s **Thomasovo žlindro**
in kajnitom.

Znamka Zvezda

(vpisana varstvena znamka)

Izdalo
društvo tvornic za Thomasov fosfat
v Berolinu SW. Hafenplatz 4.

132442

132442

F2C 1314/1953

Zakaj moramo naše travnike in deteljišča bolj gnojiti in bolj obdelovati kakor dosedaj?

Vsakemu izmed nas je znano, da se dá doseči z obdelovanjem in gnojenjem travnikov veliko lepše pridelke. Saj se zgodi, da se tu in tam dobé s pravilnim in večkratnim gnojenjem pridelki, ki so po dvakrat in celo po trikrat tako veliki kakor prej. Tako so nam znani slučaji iz Češkega in Zgornje Avstrijskega, da so se povzdignili pridelki od 20 do 30 metričnih centov na 60 do 70 metričnih centov in še višje. Pa ne le to! Vsak, kdor se je le nekoliko bolj zanimal za gnojenje travnikov, se je lahko prepričal, da se pokažejo na gnojenih mestih razne trave in detelje in da se košnje tudi na to stran izboljšajo, kakor je povzeti tudi iz podob v tem spisu.

Če so že večji pridelki sami na sebi toliko vredni, da se izplača gnojenje travnikov, potem mora vsakega gospodarja toliko bolj vnmati tudi to dejstvo, da se z gnojenjem izboljša tudi travniška ruša, da se izboljša sestava krme, kar je posebne važnosti, ako hočemo pri živinoreji doseči lepše vspehe.

Živini je treba krme, ki ima dosti beljakovin, dosti tolšč in brezdušikovih snovi (škroba) in katera ima vse te redilne snovi tudi v pravem razmerju. Posebno važne so v tem oziru beljakovine in tolšče, in sicer zaraditega, ker so

pred vsem potrebne za napravo mesa in mleka v živalskem telesu. Prav iz tega vzroka gledamo pri nakupu močnih krmil najbolj na to, koliko se nahaja v njih beljakovin in tolšč. Te snovi se po trikrat dražje plačujejo kakor n. pr. škrob. Iz tega lahko izvajamo, da je seno toliko več vredno, kolikor več ima v sebi beljakovin in tolšč.

Z mnogimi preiskavami se je dognalo, da se na gnojenih travnikih pomnožé beljakovine in tolšče v senu. Tako n. pr. se je dognalo s preiskovanjem sena, ki se je dobilo na ravno tistem travniku, da je imelo seno iz nepognojenega prostora samo 7 % beljakovin in 1.5 % tolšč, dočim je imelo pognojeno seno 12 % beljakovin in 2.5 % tolšč. Seno je bilo vsled gnojenja skoraj še enkrat tako bogato na beljakovinah in tolščah kakor prej. Če se z gnojenjem pridelek podvoji in obenem tudi dobrota krme izboljša, potem je uspeh gnojenja še veliko več vreden kakor se navadno misli.

Račun o vspehu gnojenja na nekem travniku je pokazal sledeče številke glede kakovosti sena.

Na 1 ha se je pridelalo v senu:

brez gnojenja . . .	400 kg beljakovin in	70 kg tolšč
z gnojenjem pa . . .	1200 " " "	260 " "

Ta vzgled nam kaže, da se je pridelalo z gnojenjem trikrat toliko beljakovin v krmi in da se je vsled tega izdatno povečala tudi tečnost krme.

Pa še nekaj je pripomniti. Z beljakovinami vred se nahaja v krmi zmeraj tudi sorazmeren del fosforovega kisllega apna. Kakor se v živalskem telesu meso in kosti skupno razvijajo, zlasti pri mladi živini, ravno tako najdemo tudi pri senu, da se vsled gnojenja s Thomasovo žlindro skupno pomnože beljakovine in fosforovokislo apno. Prav v tem slučaju se je dognalo, da se je vsled gnojenja pomnožilo fosfo-

rovokislo apno, ki rabi kakor znano za napravo kosti, od 40 kg na 180 kg, t. j. za več kakor 4kratno množino. Zato pa tudi vidimo, da se živina, rejena z gnojenim senom, veliko bolj razvija, da hitreje raste in da daje tudi več mleka, z eno besedo, da je v vsakem oziru boljša za užitek.

Če pomislimo, da je mogoče z malimi stroški doseči ugodne vspehe, tudi že s 50 K na 1 ha, potem lahko trdimo sledeče :

Ako hočemo zares pri živinoreji napredovati in doseči ugodnejše vspehe kakor dosedaj, potem moramo svoje travnike dobro obdelovati in gnojiti.

In kar velja za travnike, to velja tudi za deteljišča.

Obdelovanje travnikov in deteljišč.

Med vsemi kmetijskimi zemljišči prizadevajo travniki najmanj dela. Oranja, pripravljanja za setev itd. itd. vsega tega ni treba pri travnikih. Stroški obdelovanja so zaradi tega veliko manjši. Pri vsem tem nam pa dajejo travniki boljše dohodke kakor njive.

Ker travniki ne zahtevajo posebnega dela, zapeljuje to premnogo naših gospodarjev, da za travnike sploh nič ne store in da jih prav nič ne obdelujejo. To pa ni prav! Ako puščamo travnike v nemar, potem nam morajo opešati in dajati le pičle pridelke. Ako hočemo na travnikih redno lepe in dobre košnje, potem jim moramo nadomeščati vse porabljene snovi. Kakor njive, tako moramo tudi travnike gnojiti. Razen tega jih je treba obdelovati.

Pri obdelovanju travnikov je gledati na to, da se odpeljuje preobilna moča; premokri travniki dajejo slabo krmo in malo krme. Po takih travnikih raste kisla trava, bičje in

loček. Če je travnik presuh, naj se predela v njivo, ker daje v takih legah prepičle dohodke. Pri nas je žal večkrat narobe. Najboljše travniške lege se preoravajo in obdelujejo za njive, namesto da bi imeli po takih mestih izborne travnike. Obdelovanje travnikov obstoji tudi v tem, da se ne poravnava samo krtine, ampak da se travniška ruša prevleče z ostro travniško brano. Na ta način zamore zrak lažje dohajati v zemljo in razkrajati v njej potrebne redilne snovi.

Na lahki zemlji, posebno na barju in mahovju kakor tudi na peščeni zemlji se priporoča namesto brane valjar, in sicer zaraditega, ker se vsled mraza in otajanja vzdigujejo trave in ker se na ta način razgalijo korenine. S povaljanjem se pritisnejo nazaj na zemljo. Prav je tudi, da se slabo obraščena mesta po travnikih obsejejo s pripravno mešanico detelj in trav.

Kakor je treba travnike obdelovati, tako je treba tudi deteljišča spomladi obdelovati, posebno večletna. Vsako pomlad naj se dobro prevlečejo z brano, ki rahlja površno skorjo in uniči mnogo plevela.

Gnojenje travnikov in deteljišč.

Ako se človek ne more zaradi revščine in drugih neugodnih razmer dobro hraniti, postane suh, bled, slaboten in bolehen. Zakaj? Zato, ker telo ne dobiva tistih redilnih snovi, ki so za ugoden razvoj, za življenje in za zdravje neobhodno potrebne.

Nekaj sličnega je pri rastlinah. Tudi pri rastlinah opazujemo, da se na pusti in opešani zemlji slabo razvijajo. Rastline le tam popolnoma obrode, kjer imajo dosti živeža v zemlji, kjer ne manjka glavnih redilnih snovi, kjer se nahaja

v zemlji dosti fosforove kisline, dosti kalija, dosti dušika in apna. Če manjka le ena izmed naštetih redilnih snovij ali če se nahajajo v nezadostni množini v zemlji, pa se ne morejo rastline dobro razvijati, niti dajati bogatih pridelkov.

Pri gnojenju travnikov in deteljišč je gledati pred vsem na to, da se spravlja v zemljo zadosti fosforove kisline in kalija, kajti teh redilnih snovij potrebujejo travniške rastline največ. Brez dušika se na travnikih zaradi tega lažje izhaja, ker ga sprejemajo detelje in druge stročnate rastline iz zraka in ker ga prepuščajo tudi drugim travniškim rastlinam. Prav zaraditega prištevamo detelje k dušik nabirajočim rastlinam. Na travnikih pa, kjer manjka detelj in stročnatih rastlin in kjer nam je na tem, da se z deteljami vred razvijajo kolikor mogoče tudi trave, se mora gnojiti tudi z dušikom, bodisi da ga dajemo v podobi gnojnice ali pa v podobi umetnih gnojil.

Na vsak način se mora pa skrbeti za fosforovo kislino in kalij. Po dosedanjih izkušnjah se priporoča za dodajanje fosforove kisline še najbolj Thomasova žlindra, ki ni le najboljše, nego je tudi najcenejše gnojilo za travnike. Ona ima fosforovo kislino v lahko raztopni obliki in deluje toliko časa v zemlji, dokler je rastline popolnoma ne porabijo. Zaradi tega se priporoča Thomasova žlindra tudi za močno gnojenje, posebno na travnikih, ki so se dosedaj zanemarjali.

Za dobro obdelane travnike in deteljišča se rabi

za 1 hektar 500—800 kg Thomasove žlindre

„ 1 oral 250—400 „ „ „

Za slabo obdelane travnike pa

za 1 hektar 800—1000 kg Thomasove žlindre

„ 1 oral 400—500 „ „ „

Tako velike množine so potrebne tudi za ornice, me-njalne senožeti in deteljišča.

Pri zemlji (travnikih), ki ima že po naravi v sebi kalijeve snovi, ali se gnoje z gnojnico, zadošča sicer tudi, ako se rabi le Thomasova žlindra. Ako se rabi obenem s Thomasovo žlindro tudi kajnit, ali 40 % kalijeve sol, se smeta obe gnojili zmešati in potrositi; zmes pa ne sme stati, preden se rabi, dalje nego 24 do 36 ur, ker se sicer sprime v grude.

Kdaj naj se potrosi Thomasova žlindra? Prej se je potrošala Thomasova žlindra vobče jeseni. Kmetijska praksa je pa dokazala, da se porablja s prav tako dobrim uspehom tudi pozimi ali rano spomladi; potrosi se lahko celo na tanko sneženo plast.

Kar se tiče različnih Thomasovih žlinder, ki se dandanes dobe v trgovini, je še najboljša ona z znamko „Zvezda“

(Sternmarke) od tvornic za Thomasovo žlindro z. z. o. z. v Berolinu. Paziti je zaradi tega pri naročanju posebno na to, da so vreče tako zaznamovane, kakor kažejo pridejane podobice, da so plombirane in da imajo napovedano tudi množino fosforove kisline.

Poskusna gnojitev travnikov na kmetijski šoli na Grmu

Košnja leta 1905.

Gnojitev na 1 hektaru l. 1903.:

1. parcela { s 600 kg Thomasove žlindre
z 200 » 40% kalijeve soli.
1904 in 1905 ni bila gnojena.

2. parcela ni bila gnojena.

Nakosilo se je na 1 hektaru v letih:

1903	. . .	5100 kg sena
1904	. . .	5000 » »
1905	. . .	6500 » »
skupaj	. . .	16.600 kg sena

1903	. . .	3900 kg sena
1904	. . .	4200 » »
1905	. . .	5400 » »
skupaj	. . .	13.500 kg sena

Ob enkratni gnojitvi se je pridelalo na 1 hektaru zemlje

3100 kg več sena v vrednosti		K 155.—
stroški za Thomasovo žlindro		» 68.—
čisti dobiček		K 87.—

Poskusna gnojitev travnikov

na kmetijski akademiji v Tabru leta 1904., ki jo je naročil
deželni kmetijski svet, češki odsek v Pragi.

a) Na posestvu gospoda Henrika Seidenglanza v Brnirovu, okrožje
Nová Kdyňe.

Zemlja: ilnato peščena.

Gnojitev na 1 hektaru:

1. parcela ni bila gnojena.	2. parcela { s 650 kg Thomasove žlindre s 550 kg kajnita.
-----------------------------	--

Košnja na 1 hektaru

negnojene zemlje:	gnojene zemlje:
60 meterskih stotov sena	80 meterskih stotov sena
— » » otave.	20 » » otave.

Na hektaru gnojene zemlje se je nakosilo 40 meterskih stotov sena več,
nego na negnojeni, v vrednosti K 280.—
stroški za gnojitev okoli » 66·50
tedaj je čisti dobiček vsled gnojitve . K 213·50

b) Na posestvu gospoda Ivana Petraška v Nebahovu, okrožje Prahatice.

Zemlja: črna ilnata.

Nakosilo se je na hektaru

negnojene zemlje:	gnojene zemlje:
21·60 meterskih stotov sena	43·20 meterskih stotov sena
14·40 » » otave.	27·50 » » otave.

Na hektaru gnojene zemlje se je nakosilo 34·70 meterskih stotov sena
več, nego na negnojeni zemlji, v vrednosti K 242·90
stroški za gnojenje okoli » 94.—
torej čisti dobiček vsled gnojitve K 148·90

Poskusna gnojitev travnikov

pod nadzorstvom kmetijske zimske šole Novi Bydžov na posestvu gospe Ane Mašinda, Novi Bydžov.

Zemlja: naplavljená glinasta.

Fotografični posnetek na 1 aru:

Gnojitev na 1 hektaru:

1. parcela	{ s 600 kg Thomasove žlindre z 250 kg kajnita.	2. parcela ni bila gnojena.
------------	---	-----------------------------

Nakosilo se je na 1 hektaru

gnojene zemlje:	negnojene zemlje:
61 meterskih stotov sena.	31 meterskih stotov sena.

Na hektaru gnojene zemlje se je nakosilo 30 meterskih stotov sena več,	
nego na negnojeni zemlji, v vrednosti	K 210.—
stroški za gnojitev okoli	» 57.—
čisti dobiček vsled gnojitve	K 153.—

Poskusna gnojitev travnikov pod nadzorstvom kmetijske šole Rotholz.

a) Na posestvu gosp. Antona Seelos v Seefeldu na Tirolskem leta 1904.

Gnojitev na 1 hektaru :

1. parcela ni bila gnojena.	2. parcela { s 500 kg Thomasove žlindre s 500 kg kajnita.
-----------------------------	--

Nakosilo se je pri prvi košnji na 1 hektaru

negnojene zemlje:	gnojene zemlje:
28·60 meterskih stotov sena.	60 — meterskih stotov sena.

Na hektaru gnojene zemlje se je nakosilo 31·4 meterskih stotov sena več,	
nego na negnojeni zemlji, v vrednosti	K 188·40
stroški za gnojitev	» 55 —
čisti dobiček	K 133·40

b) Na posestvu gospoda Ivana Sarga, učitelja v Oberperfussu na Tirolskem, leta 1904.

Gnojitev na 1 hektaru :

1. parcela ni bila gnojena.	2. parcela { s 500 kg Thomasove žlindre s 500 kg kajnita.
-----------------------------	--

Nakosilo se je na 1 hektaru

negnojene zemlje :	gnojene zemlje:
49·70 meterskih stotov sena	65 meterskih stotov sena
29 — » » otave	41 » » otave
skupaj 78·70 meterskih stotov.	skupaj 106 meterskih stotov.

Na hektaru gnojene zemlje se je nakosilo 27·3 meterskih stotov sena več,	
nego na negnojeni zemlji, v vrednosti	K 163·80
stroški za gnojitev	» 55 —
čisti dobiček	K 108·80

